

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 61/19
V Luxemburgu 14. mája 2019

Rozsudok vo veci C-55/18
Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)/Deutsche Bank
SAE

Členské štáty musia uložiť zamestnávateľom povinnosť zaviesť systém, ktorý umožní merať dĺžku denného pracovného času

Španielsky odborový zväz Federación de Comisiones Obreras (CCOO) sa obrátil na Audiencia Nacional (Ústredný súd, Španielsko) v snahe dosiahnuť rozsudok, ktorým sa určí povinnosť spoločnosti Deutsche Bank SAE zaviesť systém na zaznamenávanie dĺžky denného pracovného času odpracovaného jej zamestnancami. Odborový zväz zastáva názor, že tento systém umožňuje overovať dodržiavanie dohodnutého pracovného času a plnenie povinnosti stanovenej vnútroštátnou právnou úpravou, na základe ktorej sa majú zástupcom odborov poskytnúť informácie týkajúce sa práce nadčas odpracovanej za mesiac. Podľa CCOO povinnosť zaviesť takýto záznamový systém vyplýva nielen z vnútroštátnej právnej úpravy, ale aj z Charty základných práv Európskej Únie (ďalej len „Charta“) a smernice o pracovnom čase¹. Deutsche Bank tvrdí, že z judikatúry Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) vyplýva, že španielske právo nestanovuje takúto všeobecne uplatniteľnú povinnosť. Z tejto judikatúry totiž vyplýva, že španielsky zákon, ak nie je stanovené inak, len ukladá povinnosť disponovať registrom nadčasov odpracovaných pracovníkmi, ako aj informovať pracovníkov a ich zástupcov na konci každého mesiaca o počte takto odpracovaných nadčasov.

Audiencia Nacional vyjadril obavy, pokiaľ ide o zlučiteľnosť výkladu španielskeho práva, ktorý mu dal Tribunal Supremo, s právom Únie a v tejto súvislosti položil Súdnemu dvoru otázky. Podľa informácií, ktoré predložil Súdnemu dvoru, 53,7 % nadčasov odpracovaných v Španielsku nie je zaznamenaných. Okrem toho španielske Ministerstvo práce a sociálneho zabezpečenia usudzuje, že na účely zistenia, či boli nadčasy odpracované, je potrebné s presnosťou poznať počet odpracovaných hodín v riadnom pracovnom čase. Audiencia Nacional zdôrazňuje, že výklad španielskeho práva, ktorý podal Tribunal Supremo (Najvyšší súd), v praxi zbavuje jednak pracovníkov dôležitého dôkazného prostriedku, na základe ktorého môžu preukázať, že ich pracovný čas presiahol maximálnu dĺžku pracovného času, a jednak ich zástupcov spôsobu, ktorý je nevyhnutný na overenie dodržiavania právnych predpisov v danej oblasti. V dôsledku toho španielske právo nemôže zaručiť účinné plnenie povinností stanovených smernicou o pracovnom čase a smernicou o bezpečnosti a ochrane zdravia pracovníkov pri práci².

Rozsudkom z dnešného dňa Súdny dvor rozhodol, že tieto smernice v spojení s Chartou bránia právnej úprave, ktorá podľa výkladu, ktorú jej dala vnútroštátna judikatúra, neukladá zamestnávateľom povinnosť zaviesť systém, ktorý umožní merať dĺžku denného pracovného času odpracovaného každým pracovníkom.

Súdny dvor v prvom rade poukazuje na význam základného práva každého pracovníka na obmedzenie maximálnej dĺžky pracovného času a na doby denného a týždenného odpočinku, ktoré je zakotvené v Charte a ktorého obsah spresňuje smernica o pracovnom čase. Členské štáty musia pracovníkom skutočne poskytnúť práva, ktoré im boli priznané, pričom konkrétne zvolené

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Ú. v. EÚ L 299, 2003, s. 9; Mim. vyd. 05/004, s. 381).

² Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (Ú. v. ES L 183, 1989, s. 1; Mim. vyd. 05/001, s. 349).

spôsoby na zabezpečenie uplatnenia smernice nemôžu zbaviť tieto práva ich podstaty. Súdny dvor v tejto súvislosti pripomína, že pracovníka treba v pracovnoprávnom vzťahu považovať za slabšiu stranu, takže je potrebné zabrániť tomu, aby zamestnávateľ obmedzoval jeho práva.

Súdny dvor konštatuje, že v prípade neexistencie systému, ktorý by umožňoval merať dĺžku denného pracovného času každého pracovníka, sa nedá objektívne a hodnoverne zistiť ani počet odpracovaných hodín, či ich časové rozdelenie, ani počet hodín odpracovaných ako nadčasy, čo v praxi pracovníkom neprimerane sťažuje, či dokonca znemožňuje dodržiavanie ich práv.

Napokon objektívne a hodnoverné určenie počtu hodín odpracovaných za deň a za týždeň je dôležité na preukázanie, či bol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas zahrnujúci nadčasy, ako aj minimálne doby denného a týždenného odpočinku. Súdny dvor usudzuje, že vnútroštátna právna úprava, ktorá nestanovuje povinnosť využívať nástroj umožňujúci toto určenie, nezaručuje potrebný účinok práv priznaných Chartou a smernicou o pracovnom čase, pretože tak zamestnávateľov, ako aj pracovníkov zbavuje možnosti overiť, či sú tieto práva dodržiavané. Takáto právna úprava môže teda narušiť cieľ smernice spočívajúci v zabezpečení lepšej bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov, a to bez ohľadu na maximálny týždenný pracovný čas zakotvený vo vnútroštátnom práve. Naproti tomu systém umožňujúci merať dĺžku denného pracovného času odpracovaného pracovníkmi im ponúka osobitne účinný prostriedok na voľný prístup k objektívnym a hodnoverným údajom týkajúcim sa skutočnej dĺžky odpracovaného pracovného času, čo umožňuje uvedeným pracovníkom preukázať porušenie ich práv, ako aj príslušným vnútroštátnym orgánom a súdom vykonať kontrolu účinného dodržiavania týchto práv.

V dôsledku toho **na účely zabezpečenia potrebného účinku práv stanovených smernicou o pracovnom čase a Chartou musia členské štáty uložiť zamestnávateľom povinnosť zaviesť objektívny, hodnoverný a dostupný systém, ktorý umožní merať dĺžku denného pracovného času odpracovaného každým pracovníkom.** Členským štátom prislúcha definovať konkrétne spôsoby zavedenia takéhoto systému, presnejšie formu, ktorú musí mať, a to prípadne s prihliadnutím na individuálne osobitosti každého dotknutého sektora činnosti, či dokonca na špecifickosť určitých podnikov, najmä na ich veľkosť.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106